

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. május 28.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0206(COD)

6980/2/21
REV 2 ADD 1

FSTR 25
SOC 143
SAN 140
CADREFIN 131
CODEC 367
PARLNAT 123

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+) és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2021. május 27-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2018. május 30-án javaslatot nyújtott be az Európai Szociális Alap Pluszról szóló rendeletre (ESZA+-rendelet) irányulóan¹, amely részét képezi a 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politikai jogalkotási csomagnak. Az ESZA+-rendelet átfogó szakpolitikai célkitűzése, hogy elősegítse egy jobban teljesítő és reziliens „szociális Európa” megteremtését, valamint a szociális jogok európai pillérének, illetve az európai gazdasági kormányzás eljárása által jóváhagyott szociális és foglalkoztatási prioritásoknak a megvalósítását. 2020. május 28-án, a Covid19-világjárvány kitörését követően, a 2021–27-es időszakra vonatkozó módosított többéves pénzügyi keret és a helyreállítási csomag részeként a Bizottság a 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politikai jogalkotási csomag, és ezen belül az ESZA+-rendelet több módosítására is javaslatot² tett.
2. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság az eredeti javaslatról 2018. október 17-én³, a módosított javaslatról pedig 2020. szeptember 18-án⁴ nyilvánított véleményt.
3. A Régiók Bizottsága az eredeti javaslatról 2018. december 5-én⁵, a módosított javaslatról pedig 2020. október 14-én⁶ nyilvánított véleményt.
4. Az Európai Parlament a 2019. április 4-i plenáris ülésén fogadta el első olvasatbeli álláspontját az ESZA+-rendelettről.
5. A strukturális intézkedésekkel foglalkozó munkacsoport a bolgár, az osztrák, a román, a finn, a horvát, a német és a portugál elnökség alatt tartott több ülésen is vizsgálta az ESZA+-rendeletre irányuló javaslatot.

¹ ST 9573/18 + ADD 2.

² ST 8394/20.

³ HL C 62., 2019.2.15., 165. o.

⁴ HL C 429., 2020.12.11., 245. o.

⁵ HL C 86., 2019.3.7., 84. o.

⁶ HL C 440., 2020.12.18., 191. o.

6. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2019. április 3-án jóváhagyta a kiinduló részleges tárgyalási megbízást⁷. 2020. július 22-én az Állandó Képviselők Bizottsága jóváhagyott egy újabb, az ESZA+-rendeletre vonatkozó módosított bizottsági javaslatról az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalásokra vonatkozó részleges tárgyalási megbízást⁸. Ezt követően az Állandó Képviselők Bizottsága 2020. október 5-én aktualizálta a részleges tárgyalási megbízást⁹ az Európai Tanács 2020. július 17-én, 18-án, 19-én, 20-án és 21-én tartott rendkívüli ülésén elfogadott, a 2021–27-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről és a helyreállítási csomagról szóló európai tanácsi következtetések figyelembevételére érdekében.
7. E megbízások alapján a finn, a horvát, a német és a portugál elnökség intézményközi tárgyalásokat folytatott, amelyek 2021. februárban zárultak le.
8. Az Európai Parlament Foglalkoztatási és Szociális Bizottsága (EMPL) 2021. március 4-én jóváhagyta az intézményközi tárgyalások eredményét. Az EMPL bizottság elnöke 2021. március 5-én levélben arról értesítette a Tanács elnökségét, hogy javasolni fogja a plenáris ülésnek, hogy a Parlament – a jogász-nyelvész ellenőrzést követően – második olvasatban módosítás nélkül fogadja el a Tanács álláspontját.
9. Figyelembe véve a fenti megállapodást, valamint a jogász-nyelvész ellenőrzést követően, a Tanács 2021. május 27-én az EUMSZ 294. cikkében meghatározott rendes jogalkotási eljárással összhangban elfogadta az első olvasatban kialakított álláspontját.

II. CÉLKITŰZÉS (3. ÉS 4. CIKK)

10. Összhangban többek között az EUMSZ 149., 153., 164. és 175. cikkével, az ESZA+ célja a tagállamok és a régiók támogatása a magas foglalkoztatási szintek, a méltányos szociális védelem és a képzett és reziliens munkaerő biztosításában, valamint az olyan befogadó és összetartó társadalmak megvalósításában, amelyek célul tűzik ki a szegénység felszámolását és a szociális jogok európai pillérében meghatározott elvek érvényre juttatását. Emellett az ESZA+ támogatja és kiegészíti majd az említett területeken már meglévő tagállami szakpolitikákat, valamint azokhoz értéket ad hozzá.

⁷ 7982/19.

⁸ 9431/20.

⁹ 10881/20.

11. Az ESZA+ a következő egyedi célkitűzéseket fogja támogatni:

- a) a foglalkoztatáshoz és az aktiválási intézkedésekhez való hozzáférés javítása minden álláskereső számára;
- b) a munkaerőpiaci intézmények és szolgáltatások korszerűsítése annak érdekében, hogy azok felmérjék és előrejelezzék a készségigényeket;
- c) a nemek közötti egyensúly előmozdítása a munkaerőpiaci részvétel tekintetében, az egyenlő munkafeltételek, valamint a munka és a magánélet közötti jobb egyensúly elősegítése;
- d) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók megváltozott körülményekhez való alkalmazkodásának, valamint a tevékeny és egészséges időkornak az előmozdítása;
- e) az oktatási és képzési rendszerek színvonalának, inkluzivitásának, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának javítása;
- f) a minőségi és inkluzív oktatásba és képzésbe való egyenlő bejutásnak és ezek elvégzésének elősegítése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára;
- g) az egész életen át tartó tanulás elősegítése;
- h) az aktív befogadás ösztönzése az esélyegyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és az aktív részvétel előmozdítása érdekében;
- i) a harmadik országbeli állampolgárok, többek között a migránsok társadalmi-gazdasági integrációjának előmozdítása;
- j) a marginalizált közösségek társadalmi-gazdasági integrációjának előmozdítása;
- k) a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférés fokozása; a szociális védelmi rendszerek modernizálása; valamint az egészségügyi rendszerek és a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások hozzáférhetőségének, hatékonyságának és rezilienciájának javítása;
- l) a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek társadalmi integrációjának előmozdítása;
- m) az anyagi nélkülözés kezelése étel-miszer- és/vagy alapvető anyagi támogatás leginkább rászoruló személyeknek való nyújtása útján.

A fenti egyedi célkitűzések mellett az ESZA+ megosztott irányítású ága hozzá fog járulni a közös rendelkezésekről szóló rendelet 5. cikkében felsorolt további szakpolitikai célkitűzésekhez is.

12. Amennyiben a rendkívüli vagy szokatlan körülményekre való reagáláshoz feltétlenül szükséges, az ESZA+ ideiglenes intézkedésként támogathatja a csökkentett munkaidős foglalkoztatás finanszírozását (anélkül, hogy ehhez követelményként kapcsolódna az ilyen foglalkoztatás aktív intézkedésekkel való társítása), valamint az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, a társadalmi-gazdasági tekintetben közvetlenül nem kiszolgáltató személyek számára is.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

a) Végrehajtás a megosztott irányítás keretében (7–24. cikk)

13. A Tanács első olvasatbeli álláspontja jó egyensúlyt teremt egyfelől a szociális jogok európai pilléréhez tartozó, az Európában jelenleg fennálló főbb társadalmi kihívásokat tükröző, az ESZA+ keretében követendő különböző egyedi célkitűzések, másfelől pedig a tematikus koncentrációra vonatkozó követelmények között, amelyek alapján a társjogalkotók által azonosított kulcsfontosságú területekhez (gyermekszegénység, társadalmi befogadás, ifjúsági munkanélküliség, a leginkább rászorulóknak nyújtott támogatás, valamint a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek kapacitásépítése) a szükséges támogatást hozzárendelik.
14. Ezzel összefüggésben az ESZA+-források tematikus koncentrációja (7. cikk és – részben – a 9. cikk) kapcsán elért megállapodás a következőképpen rendelkezik:
 - a tagállamok az ESZA+ megosztott irányítású ága keretében rendelkezésükre álló nemzeti források legalább 25 %-át a társadalmi befogadás előmozdítására allokálják,
 - azok a tagállamok, amelyekben a 2017–2019-es időszakban a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett 18 év alatti gyermekek aránya átlagosan meghaladta az erre az időszakra vonatkozó uniós átlagot (az Eurostat adatai alapján), az ESZA+ megosztott irányítású ága keretében rendelkezésükre álló források legalább 5 %-át az ennek megfelelő tevékenységekre allokálják,
 - azok a tagállamok, amelyekben a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő 15 és 29 év közötti fiatalok aránya a 2017–2019-es időszakban meghaladta az erre az időszakra vonatkozó uniós átlagot (az Eurostat adatai alapján), az ESZA+ megosztott irányítású ága keretében rendelkezésükre álló források legalább 12,5 %-át az ennek megfelelő intézkedésekre allokálják,

- a tagállamok az ESZA+ megosztott irányítású ága keretében rendelkezésükre álló források legalább 3 %-át a társadalmi kirekesztettségben leginkább szerepet játszó mélyszegénység különböző formáinak, például a hajléktalanságnak, a gyermekszegénységnek és az élelmiszerhiánynak a kezelésére allokálják,
 - a tagállamok az egyes programokban megfelelő összeget rendelnek az ESZA+ megosztott irányítású ága keretében rendelkezésükre álló forrásokból a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek kapacitásépítéséhez. Azok a tagállamok, amelyek ilyen területtel kapcsolatos országspecifikus ajánlást kaptak, az ESZA+-források további legalább 0,25 %-át erre a célra allokálják.
15. Tekintettel arra, hogy a szociális területen az innováció és a transznacionális együttműködés egyre fontosabb szerepet játszik, a tagállamok támogatást nyújtanak majd a szociális innovációval és a szociális kísérletekkel kapcsolatos intézkedésekhez is, erősítve a partnerségeken alapuló, alulról építkező megközelítéseket (14. cikk), és lehetőségük lesz arra is, hogy az ESZA+ bármely egyedi célkitűzése keretében előmozdítsák és támogassák a transznacionális együttműködést célzó intézkedéseket (15. cikk).
16. Ugyanakkor a szöveg az ESZA+ megosztott irányítású ága kapcsán egyértelművé teszi, hogy mely költségek nem támogathatók (16. cikk). A földterület és ingatlan vásárlása, valamint az infrastruktúra beszerzése nem részesülhet támogatásban. Ezenfelül a bútorok, berendezések és járművek vásárlása sem minősül támogatható tételnek (kivéve, ha a vásárlás a művelet céljának eléréséhez szükséges, vagy az említett tételek értékét teljes egészében leírják értékcsökkenés címén, vagy ha az említett tételek megvásárlása a leggazdaságosabb lehetőség).
17. A III. fejezet (18–24. cikk) kizárólag a volt FEAD-ból nyújtott anyagi támogatással foglalkozik, és az anyagi nélkülözés kezelésére szolgáló, az ESZA+ keretébe tartozó intézkedések vonatkozásában összefoglalja a támogatásra vonatkozó elveket, valamint a beszámolásra, támogathatóságra, mutatókra és ellenőrzésre vonatkozó szabályokat. A Tanács első olvasatban kialakított álláspontja megtartja e fejezetnek a bizottsági javaslat szerinti szerkezetét, azaz megmarad az egységességre irányuló megközelítés, és nem állapítottak meg szigorúbb szabályokat (pl. a mutatókról való adatszolgáltatásra vagy az ellenőrzési nyomvonalra vonatkozó szabályokra vonatkozóan) az ilyen típusú, alacsonyabb részvételi küszöbvel rendelkező, ezért adminisztratív szempontból kevésbé megterhelő műveletek vonatkozásában.

b) Végrehajtás a közvetlen és a közvetett irányítás keretében (25–36. cikk)

18. A foglalkoztatási és szociális innovációs ág (EaSI-ág) vonatkozásában a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja rendelkezéseket tartalmaz az operatív célkitűzésekre, a támogatható intézkedésekre és szervezetekre, a társult harmadik országokra, az uniós finanszírozás formáira és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, valamint egyéb végrehajtási kérdésekre (pl. munkaprogram, nyomon követés és jelentéstétel, értékelés, ellenőrzés, tájékoztatás és kommunikáció, valamint a közzététel) vonatkozóan.
19. Az EaSi-ág az alábbi operatív célkitűzésekkel fog rendelkezni (25. cikk):
- a) magas színvonalú összehasonlító elemzési tudásbázis létrehozása;
 - b) az eredményes és inkluzív információmegosztás, a kölcsönös tanulás, a szakértői értékelés és a párbeszéd elősegítése a releváns szakpolitikákról;
 - c) a szociális kísérletek támogatása és a releváns érdekelt felek kapacitásának kiépítése;
 - d) a munkavállalók önkéntes földrajzi mobilitásának elősegítése és a foglalkoztatási lehetőségek növelése;
 - e) támogatás egy olyan piaci ökoszisztéma kifejlesztéséhez, amely keretet biztosít az innovatív induló és a fejlődési szakaszban lévő mikrovállalkozások mikrofinanszírozása számára;
 - f) az uniós szintű hálózatépítés, valamint a releváns érdekelt felekkel és azok között folytatott párbeszéd támogatása, továbbá a releváns érdekelt felek intézményi kapacitásának kiépítéséhez való hozzájárulás;
 - g) a szociális vállalkozások fejlődésének, valamint egy szociális beruházási piac kialakulásának a támogatása;
 - h) iránymutatás nyújtása a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához szükséges szociális infrastruktúra kidolgozásához;
 - i) a transznacionális együttműködés támogatása az innovatív megoldások transzferének meggyorsítása és léptékváltásának előmozdítása érdekében; és
 - j) a releváns nemzetközi szociális és munkaügyi normák alkalmazásának támogatása.

20. Az EaSI-ág keretében továbbá az alábbi intézkedések is támogathatók (26. cikk):

- a) elemző tevékenységek, többek között harmadik országok vonatkozásában;
- b) a szakpolitika végrehajtása;
- c) kapacitásépítés;
- d) kommunikációs és terjesztési tevékenységek;

c) Egyéb rendelkezések (37–42. cikk)

21. Az általánosabb rendelkezések mellett, amelyek megfelelnek más jogalkotási aktusok hasonló rendelkezéseinek, így például a felhatalmazás gyakorlásához és a bizottsági eljárásokhoz (ebben az esetben ESZA+ megosztott irányítású ága vonatkozásában) kapcsolódó rendelkezések mellett a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a 39. cikkben garantálja az EUMSZ 163. cikke szerint létrehozott bizottság bevonását, amely véleményt nyilváníthat az ESZA+ releváns témáiról, és munkacsoportokat hoz létre az ESZA+ egyes ágaihoz.
22. Annak biztosítása céljából, hogy az adott szakpolitikai területen folyamatos maradjon a támogatások nyújtása, valamint hogy a végrehajtás már a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret kezdő időpontjától kezdve lehetővé váljon, a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja szerint a 42. cikk alapján helyénvaló, hogy ezt a rendeletet az EaSI-ág tekintetében visszaható hatállyal, 2021. január 1-től alkalmazzák.

IV. KONKLÚZIÓ

23. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja tükrözi a Tanács és az Európai Parlament közötti tárgyalások során – a Bizottság támogatásával – kialakított kompromisszumot.
24. A Tanács úgy véli, hogy az első olvasatban kialakított álláspontja olyan kiegyensúlyozott szöveget alkot, amely megfelel az ESZA+-rendelet valamennyi célkitűzésének.